

NUL20 NR 69 JULI 2013 (/EDITIES/NUL20-NR-69-JULI-2013)

KORT BESTEK

Zoekterm

Transformatie Heesterveld: georganiseerde anarchie begint vorm te krijgen

Mislukte wijk veert op als creatief bolwerk

vlakbij metrostation Bullewijk ligt het opvallende creatieve bolwerk Heesterveld. De buurt had jarenlang een slechte naam, maar ondergaat een metamorfose die verder gaat dan het schilderwerk op de muren.

(http://www.nul20.nl/sites/default/files/styles/600pxheight/public/images/dossiers/KortC_69-Heesterveld-130614-016.jpg)

(http://www.nul20.nl/sites/default/files/styles/600pxheight/public/images/dossiers/KortC_69-Kofi-Adu-Ampoma-130617-004.jpg)

(http://www.nul20.nl/sites/default/files/styles/600pxheight/public/images/dossiers/KortC_69-Heesterveld-130614-002.jpg)

Begin jaren tachtig was men nog hoopvol. Een besloten geheel van woonblokken rond geschakelde hoven moest de menselijke maat in de Bijlmer terugbrengen. Het buurtje was een reactie op de vele hoogbouw in Zuidoost, zegt Heidi Borm, programmamanager wijkaanpak van woningcorporatie Ymere. Maar het bleek ijdele hoop. Op de onoverzichtelijke binnenterreinen voelden bewoners zich niet veilig. Heesterveld bleek weinig populair, waarna verloedering en criminaliteit al snel hoogtij vierden. Doordat de buurt al snel een slechte naam kreeg, was een neerwaartse spiraal ingezet. Het gevolg was een aaneenschakeling van acties met namen als 'Verover Heesterveld' en 'Geef Heesterveld terug aan de bewoners' om de problemen in de buurt aan te pakken, maar volgens Borm nooit met overtuigend succes. Inmiddels was de vernieuwing van Zuidoost ingezet en besloot Ymere rond 2007 uiteindelijk ook om Heesterveld uit zijn lijden te verlossen. Maar toen voorgesorteerd werd op nieuwbouwplannen, sloeg de crisis toe. Ymere was wel al begonnen met het uitplaatsen van bewoners, onder wie een aantal

Heesterveld: zo zit het

De vier woonblokken die gezamenlijk de naam Heesterveld hebben meegekregen, zijn ontworpen door architect Frans van Gool en zijn in 1982 gebouwd als reactie op de hoogbouw in de Bijlmer. In totaal gaat het om 317 sociale huurwoningen, die in grootte verschillen van studio's tot vijfkamerwoningen. Een deel van de bewoners woont al langere tijd in de buurt die langs het spoor bij metrostation Bullewijk ligt. Doordat enkele jaren geleden de sloop werd voorbereid, is een flinke groep studenten op tijdelijke huurcontracten de buurt binnengekomen. Ook de creatieven zijn nieuwkomers. Zij betalen 80 procent van de eigenlijke sociale huurprijs, met een gemiddelde huur van 350 euro per maand.

GERELATEERDE ARTIKELN

- 25.06.13 **Stadsdorp Nobelhorst** (/dossiers/stadsdorp-nobelhorst)
- 21.06.13 **Voorzitters van RvC's: 'Woningcorporaties moeten blijven investeren'** (/voorzitters-van-rvc%E2%80%99s-woningcorporaties-moeten-blijven-investeren)
- 18.06.13 **'Maximale exploitatie Amsterdamse vastgoedportefeuille'** (/ %E2%80%98maximale-exploitatie-amsterdamse-vastgoedportefeuille%E2%80%99)
- 13.06.13 **Schildersbuurt wijkt niet voor uitbreiding Stadshart Amstelveen** (/schildersbuurt-wijkt-niet-voor-uitbreiding-stadshart-amstelveen)
- 13.06.13 **De Alliantie selecteert twee bedrijven voor kostenbesparende ketensamenwerking** (/alliantie-selecteert-twee-bedrijven-voor-kostenbesparende-ketensamenwerking)

HUIDIG NUMMER

NUL20 nr 69 juli 2013 (/edities/nul20-nr-69-juli-2013)

Eerste verdieping

- Is de spons onverzadigbaar? (/dossiers/spons-onverzadigbaar)
- Roep om 'friends-contracten' wordt luider (/dossiers/roep-om-%E2%80%98friends-contracten%E2%80%99-woord-luider)
- Verdere stagnatie sociale huursector (/dossiers/verdere-stagnatie-sociale-huursector)

Tweede verdieping

- Winkeluitbreiding ondanks groeiende leegstand (/dossiers/winkeluitbreiding-ondanks-groeiende-leegstand)

Kort bestek

- Stadsdorp Nobelhorst (/dossiers/stadsdorp-nobelhorst)
- Mislukte wijk veert op als creatief bolwerk (/dossiers/mislukte-wijk-veert-op-als-creatief-bolwerk)
- Zonnestroom voor daklozen? (/dossiers/zonnestroom-voor-daklozen)
- Amsterdamse corporaties in cijfers (/dossiers/amsterdamse-corporaties-cijfers)

Interview

- Interview: Cees van Boven, directeur Parteon, kijkt pragmatisch naar corporatiesector (/dossiers/interview-kees-van-boven-directeur-parteon-kijkt-pragmatisch-naar-corporatiesector)

Woonbarometer

- Verkoop sociale huurwoningen (/dossiers/verkoop-sociale-huurwoningen)

Bijzondere woonvormen

- Woonwagens (/dossiers/woonwagens)

NUL20 NIEUWS

(/stadsdeel-oost-subsidieert-bouw-

middensegment-huurwoningen)

- 03.07 **Stadsdeel Oost subsidieert bouw middensegment huurwoningen** (/stadsdeel-oost-subsidieert-bouw-middensegment-huurwoningen) Stadsdeel Amsterdam Oost stelt uit eigen middelen in totaal 1 miljoen euro beschikbaar voor het stimuleren van de bouw van middensegment huurwoningen. Het stadsdeel wil zo meer...
- 03.07 **'Stadsgoed financieel gezond'** (/ %E2%80%98stadsgoed-financieel-gezond%E2%80%99) NV Stadsgoed is financieel gezond. Zo heeft moederbedrijf Stadgenoot bekend gemaakt. Volgens de woningcorporatie kan Stadsgoed blijvend een belangrijke bijdrage leveren aan de...

probleemgezinnen. Daardoor ontstond ruimte voor studenten die het wel spannend vonden tijdelijk in een authentiek stuk Bijlmer te wonen. Die ontwikkeling had al een positief effect op de leefbaarheid, zegt Borm, maar daarnaast vond Eric van Kaam, toenmalig regiodirecteur Oost van Ymere, dat in de tussentijd tot de uiteindelijke sloop toch iets meer met de grauwe blokken gedaan moest worden.

Hotspot gewenst?

'Projectbooster' Eva de Klerk, die aan de wieg stond van 's lands grootste broedplaats op de NDSM-werf, werd in 2009 ingeschakeld om te onderzoeken of behoefte bestond aan een 'H-spot', een nieuwe bestemming voor Heesterveld waar creatieve ondernemers uit Zuidoost, de rest van de stad en uit het buitenland samen zouden kunnen wonen en werken. Dat zou de nodige levendigheid in de buurt kunnen brengen, was de gedachte. En niet onbelangrijk: het idee ontstond om Heesterveld een duidelijke herkenbare identiteit te geven. Dat is heel letterlijk opgevat. Zo heeft het blok waar nu tachtig creatieve ondernemers huizen, voorgoed afgerekend met het grijze beton. Verschillende muurschilderingen zijn er te zien, zoals een wand met gigantische vissen. Toch springt het veelkleurige ontwerp over diverse gevels van de inmiddels bekende grafisch ontwerper Floor Wesseling het meest in het oog. Hij liet zich inspireren door zijn jeugd in een galerijflat in Zuidoost.

De opdracht die De Klerk kreeg was niet alleen om te onderzoeken of er behoefte was aan een hotspot in Zuidoost, maar ook om de bewoners/ondernemers te helpen een gemeenschap te vormen en een bijbehorende organisatie neer te zetten. "Onze vereniging is nu net opgezet," zegt bestuurslid Kofi Adu-Ampoma (31), opgegroeid in Zuidoost, en sinds een jaar Heesterveld-bewoner, "het is voor ons een enorme uitdaging om hier een plek te maken die een begrip in de stad wordt. Eva de Klerk helpt ons in de komende tijd nog, we zitten in een overgangsfase."

Dat de georganiseerde anarchie van Heesterveld vorm begint te krijgen, blijkt wel uit het enthousiasme van bewoonster en radiomaakster Angélique Houtveen (27). "Ik voel mij hier thuis en het is inspirerend dat hier allemaal creatieve, leuke jonge mensen wonen en werken." Inmiddels is er zelfs een wachtlijst. Volgens Borm laat dat zien dat mensen het aantrekkelijk vinden in een buurt te wonen met gelijkgestemden. "De bewoners hier hebben iets aan elkaar. Wij zouden graag vaker mensen met een zelfde leefstijl de kans geven bij elkaar te wonen, maar in sociale huurwoningen in Amsterdam ligt dat politiek heel moeilijk."

Gemeenschap in wording

Om het gemeenschapsgevoel in Heesterveld te versterken en de contacten met de buurt verder aan te halen, wordt van alle bewoners verwacht dat zij een bijdrage leveren aan de gemeenschap. Houtveen doet bijvoorbeeld de PR en werkt aan een nieuwe website, anderen verzorgen de verhuur van de gemeenschappelijke ruimte en dan is er nog de organisatie van festivals en workshops voor kinderen en jongeren uit de buurt. Adu-Ampoma hoopt dat die jongeren op een gegeven moment ook in Heesterveld een plek kunnen krijgen, als de huidige muzikanten, beeldend kunstenaars en fotografen succesvol genoeg zijn en Heesterveld zijn ontgroeit. Hij ziet de Heesterveld Community zich ontwikkelen tot een 'volwaardige culturele instelling waar educatie en leren in de praktijk een belangrijke rol spelen'. Dat Heesterveld in november als enige plek buiten de ring meedoet met de Museumnacht, is een hoopvol teken.

Volgens Borm heeft het creëren van een gemeenschap wat meer tijd gekost dan gedacht. "We zijn nu wel ongeveer waar we willen zijn, maar we hebben wat zijpaden moeten nemen. We hebben wel eens gedacht: wanneer zijn de bewoners klaar om het roer over te nemen? En ineens was dat moment daar." Het zegt genoeg over het experimentele karakter van het bouwen aan de creatieve gemeenschap die Heesterveld is. Dat daar overigens ook grenzen aan zitten, is iets wat Borm ook heeft geleerd. "We dachten dat de bewoners ook een deel van het beheer van het gebouw op zich zouden kunnen nemen, maar zij zijn toch vooral bezig met hun eigen onderneming én het organiseren van culturele evenementen. Het blijkt niet realistisch om van jonge creatieve ondernemers te vragen zich ook nog met het beheer te bemoeien." Volgens Borm zijn de studenten in andere blokken van Heesterveld daar bijvoorbeeld met hun portie beheerders veel actiever in. Toch vertelt Houtveen, die zelf in een keurige woning van 60 m2 woont, dat binnenkort de rauwe trappenhuizen worden aangepakt. "Van Ymere krijgen we verf en dan schilderen we het zelf."

Sloopdatum staat nog

Hoewel voorlopig 2017 nog als sloopdatum in de planning van eigenaar Ymere staat, investeert de corporatie dus nog wel in de woningblokken. Borm: "We moeten wel want de daken waren er slecht aan toe. We doen geen investeringen voor 25 jaar, maar als Heesterveld zich positief blijft ontwikkelen en afhankelijk van onze mogelijkheden, kan het zijn dat de gebouwen nog langer blijven staan. Over een paar jaar nemen we daar een besluit over."

Dat neemt niet weg dat de corporatie een aantal bergingen aan de binnenplaats openbreekt en van glas voorziet om een gezamenlijke werkplek te maken. Daarnaast wordt nog gezocht naar een horeca-ondernemer die in acht samengevoegde woningen een café-restaurant wil beginnen. Een serieuze gegadigde is onlangs afgehaakt, maar deze zomer is er een tijdelijke exploitant die graag met de kunstzinnige creatieven uit Heesterveld wil samenwerken. Stadsdeelbestuurder Emile Jaensch denkt dat de horeca bij Heesterveld een cruciale rol kan spelen. Hij ziet een metropolitane plek voor zich, waar creatieven, andere bewoners, werknemers van bedrijventerrein Amstel III én de vele bezoekers van de nabijgelegen IKEA samenkomen. "Als dat lukt dan is Heesterveld denk ik het meest geslaagd."

Door de komst van de studenten en de creatieven, begint het imago van Heesterveld te veranderen. Daar kan Ymere zijn voordeel mee doen op het moment dat toch gesloopt wordt en een nieuwe wijk wordt gebouwd. En dat terwijl de kosten voor noodzakelijk onderhoud, investeringen in horeca en werkateliers en het opzetten van de community volgens Borm ongeveer in evenwicht zijn met de baten, de huurinkomsten. Ymere denkt nu al voorzichtig na over een rol voor kunstenaars als de wijk op een gegeven moment toch wordt vernieuwd. Borm: "We dachten eerst in termen van een tussenfase, maar eigenlijk is een paar jaar geleden een nieuwe ontwikkeling ingezet." Borm wil daarom niet te veel in plannen denken, maar kijkt veel meer naar de mogelijkheden voor Heesterveld als een organisch proces. Jaensch doet dat net zo. "Wij denken niet meer in blauwdrukken, maar proberen in Zuidoost zo goed mogelijk creatieve ontwikkelingen zoals in Heesterveld de ruimte te geven."

JOOST ZONNEVELD

TREFWOORDEN: Stadsdeel Zuidoost (/themas/stadsdeel-zuidoost)

Ymere (/themas/ymere) Transformatie (/wonen/transformatie)

Wijkaanpak (/wonen/wijkaanpak)

 <http://www.addthis.com/bookmark.php>

(/amsterdam-brengt-mogelijkheden-

voor-zonne-energie-beeld)

01.07 **Amsterdam brengt mogelijkheden voor zonne-energie in beeld (/amsterdam-brengt-mogelijkheden-voor-zonne-energie-beeld)**

Amsterdam brengt alle mogelijkheden voor zonnepanelen op Amsterdamse daken in beeld. Vanaf 1 juli is de Amsterdamse ZonAtlas online te bekijken via de website...

(/duwo-kan-werk-maken-van-

studentenwoningen-zeeburgerpad)

28.06 **DUWO kan werk maken van studentenwoningen Zeeburgerpad (/duwo-kan-werk-maken-van-studentenwoningen-zeeburgerpad)**

Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) heeft DUWO borging gegeven voor ontwikkeling van de Amsterdamse projecten aan het Zeeburgerpad, Uilenstede II en het Elseviergebouw....

27.06 **VVD, D66 en CDA willen af van verplichte erfpacht (/vvd-d66-en-cda-willen-af-van-verplichte-erfpacht)**

Het Amsterdamse college bracht eind mei een voorstel naar buiten om de erfpacht in Amsterdam minder complex, onduidelijk en onvoorspelbaar te maken. Daarin staat niet wat...

(/van-der-leij-en-eigen-haard-

ontwikkelen-buiksloterham)

26.06 **Van der Leij en Eigen Haard ontwikkelen in Buiksloterham (/van-der-leij-en-eigen-haard-ontwikkelen-buiksloterham)**

Van der Leij/Projecton en Eigen Haard hebben een realisatieovereenkomst getekend voor de ontwikkeling van een kavel tussen de Distelweg en het Johan van Hasseltkanaal in...

25.06 **Aanpassing verhuurderheffing beperkt tot Rotterdam en krimpgebieden (/aanpassing-verhuurderheffing-beperkt-tot-rotterdam-en-krimpgebieden)**

De verhuurderheffing wordt alleen voor corporaties in Rotterdam-Zuid en in de krimpgebieden van Groningen, Zeeland en Limburg iets verzacht. Daarmee is honderd miljoen euro...

25.06 **"Financiële risico's voor corporaties vanwege scheiden wonen en zorg" (/financi%C3%ABle-risico%E2%80%99s-voor-corporaties-vanwege-scheiden-wonen-en-zorg)**

Het scheiden van wonen en zorg in de AWBZ leidt tot toenemende financiële risico's voor zowel ouderenzorginstellingen als woningcorporaties. Het ING Economisch Bureau verwacht...

(/eerste-twee-gebouwen-zaanse-

strip-geopend)

22.06 **Eerste twee gebouwen Zaanse Strip geopend (/eerste-twee-gebouwen-zaanse-strip-geopend)**

Wethouder Linnekamp heeft de eerste twee van vijf appartementengebouwen van het nieuwbouwproject de Zaanse Strip geopend in aanwezigheid van de Eigen Haard-bestuurders Nico...

21.06 **Meer mogelijkheden voor gemeente om leefbaarheid wijken te verbeteren (/meer-mogelijkheden-voor-gemeente-om-leefbaarheid-wijken-te-verbeteren)**

Gemeenten krijgen meer bevoegdheden om woningzoekenden te werven in wijken waar de leefbaarheid ernstig onder druk staat. Dat staat in een wetsvoorstel tot wijziging van de Wet...

MEER (/NUL20-NIEUWS)

IN HET NIEUWS

Aankondiging arbeidsinspecties agressiebeleid (http://www.aedes.nl/content/artikelen/bedrijfsvoering/arbeidsomst-arbeidsinspecties-agressiebeleid.xml) Aedes Net

Regionale woningmarkten mogelijk de dupe van landelijk woonbeleid (http://www.aedes.nl/content/artikelen/woningmarkt/hervorming-woningmarkt/Regionale-woningmarkten-mogelijk-de-dupe-van-lande.xml) Aedes Net

Publicaties energie: Bouwen aan een goede schil (http://www.aedes.nl/content/artikelen/bouwen-en-energie/energie-en-duurzaamheid/Publicaties.xml) Aedes Net

Eerste Kamer maakt heffing 2013 definitief (http://www.aedes.nl/content/artikelen/financien/verhuurdersheffing/Eerste-Kamer-maakt-heffing-2013-definitief.xml) Aedes Net

Politie ontruimt kraakpanden (http://www.parool.nl/parool/nl/6/WONEN/article/detail/3468813/ontruimt-kraakpanden.dhtml) Het Parool

Wie heeft het beste energienota= nul-woningconcept? (http://www.aedes.nl/content/artikelen/bouwen-en-energie/energie-en-duurzaamheid/Wie-heeft-het-beste-energienota-nul-woningconcept.xml) Aedes Net